ספר המדות — ספר

א. מִי שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ לְחַבֵּר אֵיזֶהוּ סֵפֶר וְאֵינוֹ מְחַבְּרוֹ, זֶה כְּמוֹ שֹׂכוּל בָּנִים.

ב. אֵלּוּ הַמְחַבְּרֵי הַסְּפָרִים – צָרִיךְ לָהֶם לִשְׁקֹל בַּמִּשְׁקָל אֶת דִּבְרֵי הַסֵּפֶר, אִם יֵשׁ בָּהֶם כְּדֵי סֵפֶר, כִּי עִקַּר הַסֵּפֶר אֵינוֹ אֶלָּא אֵלּוּ הַדְּבָרִים, הַנֶּאֱמָרִים בְּהִתְקַשְּׁרוּת הַנְּשָׁמוֹת בִּבְחִינַת: "זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם", וְאִם יֵשׁ בּוֹ מְעַט בְּהִתְקַשְּׁרוּת הַנִּזְכָּר לְעֵיל, אֵין בּוֹ כְּדֵי סֵפֶר.

ג. מְבִינֵי מַדָּע יְכוֹלִים לְהָבִין, כְּשֶׁרוֹאִים בְּסֵפֶר חִדּוּשִׁין דְּאוֹרַיְתָא, אִם בַּעַל הַמְחַבֵּר חִדֵּשׁ אֵלּוּ הַחִדּוּשִׁין בְּעַצְמוֹ, אוֹ שֶׁכְּבָר הָיָה לְעוֹלָמִים שֶׁחִדֵּשׁ אֵלּוּ הַחִדּוּשִׁין. וּמֵחֲמַת שֶׁלֹּא הָיָה בָּהֶם כְּדֵי סֵפֶר, נִתְגַּלָּה לְבַעַל הַמְחַבֵּר אֵלּוּ הַחִדּוּשִׁין, כְּדֵי לְחַבְּרָם בְּסִפְרוֹ, אֲבָל בֶּאֱמֶת לֹא טָרַח עַל אֵלּוּ הַחִדּוּשִׁין, כִּי בָּא לוֹ בְּנָקֵל, כִּי כְּבָר הָיָה מִי שֶׁטָּרַח בִּשְׁבִילָם וְהֵבִיא אוֹתָם לְגִלּוּי.

ד. כְּשֶׁנִּדְפָּס אֵיזֶהוּ סֵפֶר חָדָשׁ, עַל־יְדֵי זֶה הַבְּכִיָּה שֶׁעַל־יָדוֹ נִתְחַדֵּשׁ זֶה הַסֵּפֶר בִּבְחִינַת "וְשִׁקְוֵי בִּבְכִי מָסָכְתִּי", הַבְּכִיָּה הַזֹּאת נִתְגַּבֵּר כְּנֶגֶד גְּזֵרוֹתֵיהֶם שֶׁל הָאֻמּוֹת, שֶׁלֹּא יִתְגַּבְּרוּ עָלֵינוּ. גַּם עִקַּר כֹּחַ מֻמְשַׁלְתָּם אֵינוֹ אֶלָּא בִּבְכִיָּה שֶׁל עֵשָׂו, וְסִימָן לַדָּבָר: וְהָיָה מִסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחוֹל הַיָּם.

ה. מִי שֶׁאֵין מִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, זוֹכֶה שֶׁזַּרְעוֹ יְחַבְּרוּ פְּרוּשִׁים עַל הַתּוֹרָה.

ו. מַה שֶּׁסְּפָרִים קְדוֹשִׁים שֶׁל צַדִּיקִים נִגְנָזִין וְנֶאֱבָדִין וְנִשְׁכָּחִין מִן הָעוֹלָם, כְּגוֹן כַּמָּה סְפָרִים שֶׁל תַּנָּאִים וְקַדְמוֹנִים שֶׁנֶּאֱבְדוּ וְנִשְׁכְּחוּ הוּא טוֹבָה לָעוֹלָם, כִּי עַל־יְדֵי זֶה נֶאֱבָדִין וְנֶעֱקָרִין וְנִמְחִין סִפְרֵי מִינִין וְאֶפִּיקוֹרְסִים הַרְבֵּה, יִמַּח שְׁמָם, גַּם עַל־יְדֵי זֶה נִתְבַּטֵּל קִנְאָה וְשִׂנְאָה בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ הַכְּשֵׁרִים, הַמִּתְנַהֲגִים בִּקְדֻשָּׁה.

ז. עַל־יְדֵי סֵפֶר גָּדוֹל שֶׁיּוֹצֵא לָעוֹלָם, נִפְקָדִין עֲקָרוֹת, וְסִימָן "זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם".